

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN LAUSUNTO 30/2005 vp

Valtioneuvoston selvitys Suomen puheenjohtajakauden alustavasta asialista-arviosta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 7 päivänä syyskuuta 2005 lähettänyt jatkokirjelmän 1. VNK 02.09.2005 asiassa Valtioneuvoston selvitys Suomen pu-

heenjohtajakauden alustavasta asialista-arviosta E 19/2005 vp ympäristövaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Valtioneuvoston selvityksessä linjataan alustavasti yleiset lähtökohdat Suomen puheenjohtajuuskaudelle. Valtioneuvosto katsoo, että unionin tulee entistä selvemmin keskittyä sellaisiin toimiin, jotka tuottavat lisäarvoa, ts. joissa sen toiminta on selvästi kannattavampaa kuin jäsenvaltioiden toiminta erikseen. Tämä lisäarvo voi liittyä mm. taloudelliseen hyötyyn, työllisyyteen, ihmisten tai elinympäristön hyvinvointiin, turvallisuuteen tai vaikutusvallan lisääntymiseen.

Suomen puheenjohtajuuskauden asialistaan vaikuttaa merkittäväällä tavalla se, miten käynnissä olevat poliittisesti merkittävät hankkeet edistyvät edeltävien puheenjohtajakausien aikana. Keskeisiä hankkeita ovat perustuslakisopimuksen tulevaisuus, vuosien 2007—2013 rahoituskehyksistä sopiminen, WTO-neuvottelujen eteneminen sekä EU:n laajentumiseen liittyvät kysymykset.

Erityisinä painopisteinä valtioneuvosto nostaa esille Euroopan menestymisen globaalissa kilpailussa ja tähän liittyen Lissabonin strategian toimeenpanon. Samoin painotetaan tarvetta unionin ulkoisen toimintakyvyn turvaamiseen ja sen kansainvälisen aseman vahvistamiseen tavoitteena maailmanlaajuisesti aktiivinen ja vaikutusvaltainen unioni. Esille tuodaan myös unionin suhteet Venäjään, pohjoisen ulottuvuuden merkitys sekä transatlanttiset suhteet.

Valtioneuvosto korostaa myös kestävä kehityksen periaatteiden noudattamisen tärkeyttä sekä unionissa että maailmanlaajuisesti. Taloudellinen kilpailukyky on yhdistettävissä hyvään ympäristönsuojelun tasoon. Yhteisön ympäristöpolitiikassa painotetaan ekotehokkaan teknologian ja osaamisen kehittämistä ja hyödyntämistä sekä ilmastonmuutoksen hillitsemistä. Kilpailukyvyn ja kestävä kehityksen näkökulma otetaan huomioon myös yhteisessä maatalouspolitiikassa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valtioneuvoston kirjelmästä käy ilmi, että alustava asialista-arvio päivitetään lokakuussa 2005, jolloin siihen sisällytetään alustava sektorikohdainen arvio niistä lainsäädäntöhankkeista ja muista prioriteeteista, jotka ovat Suomen mielestä tärkeimpiä. Valiokunta pitää valtioneuvoston alustavia lähtökohtia kannatettavina ja aikaisempiin eri yhteyksissä antamiin lausuntoihinsa viitaten korostaa tässä yhteydessä tarvetta ottaa puheenjohtajuuskaudella erityisesti huomioon seuraavat tavoitteet.

Itämerestä on unionin laajenemisen jälkeen tullut EU:n näkökulmasta lähes sisämeri. Keskeisiä tavoitteita EU:n ja Venäjän välisessä ympäristönsuojeluyhteistyössä tulee siten olla Suomenlahden ja koko Itämeren suojelu vähentämällä ravinne- ja myrkyllisten aineiden kuormitusta sekä lisäämällä merikuljetusten turvallisuutta ja edistämällä yhteistyötä ilmastomuutoksen torjunnassa, luonnon monimuotoisuuden suojelussa ja rajat ylittävien ympäristöhaittojen ehkäisemisessä ja vähentämisessä (YmVL 17/2005 vp).

Valiokunta katsoo, että EU:n ja Venäjän välisen yhteistyön kehittäminen on pohjoisen ulottuvuuden keskeinen sisältö. Ympäristökumppanuus on keskeisessä asemassa pohjoisen ulottuvuuden toimintaohjelmassa, ja keskeiset saavutukset ovat ympäristöhankkeita. Tämä on tärkeää myös jatkossa, ja Venäjän aseman vahvistuminen EU:n ympäristöyhteistyön kumppanina vastaa myös Suomen kansallisia prioriteetteja (YmVL 17/2005 vp).

Lissabonin strategiassa tulee ottaa kestävän kehityksen ympäristönäkökohdat huomioon aikaisempaa paremmin. Tämä vahvistaa osaltaan eurooppalaista kilpailukykyä ja luo edellytyksiä

myös kestävään työllisyyskehitykseen (YmVL 4/2005 vp ja YmVL 29/2005 vp).

Ympäristöteknologioiden edistäminen tukee samanaikaisesti yhteisön ympäristö- ja kilpailukykytavoitteita ja edistää tavoitetta kestävä kehityksen tavoitteiden ja erityisesti talouskasvun ja ympäristöhaittojen välisen yhteyden katkaisemiseksi yhteisössä (YmVL 25/2005 vp).

Ilmastomuutoksen tehokas hillintä edellyttää erilaisten ratkaisumallien käyttöönottamista. Keskeisessä asemassa tulee olemaan se, miten uusien teknologioiden (erityisesti uusiutuva energia ja energiansäästötekniikat) läpimurtoa voidaan edistää. Uuden teknologian kehittäminen edellyttää mittavia, kohdennettuja resursseja ja käyttöönotto teknologioiden markkinoille saamista nopeasti ja riittävän laajassa mittakaavassa (YmVL 22/2005 vp ja YmVL 25/2005 vp).

Valiokunta painottaa myös unionin kansainvälisen aseman vahvistamisen tärkeyttä. EU:lla on ollut edelläkävijän rooli, ja myös jatkossa tulee tehdä selväksi sitoutuminen ilmastomuutoksen hillintään. Suomen tulee puheenjohtajuuskaudellaan aktiivisesti pyrkiä aikaansaamaan monenkeskinen sopimusjärjestely vuoden 2012 jälkeiselle ajalle, jossa kaikki kehittyneet maat ja välttämättömät kehitysmaat EU:n hyväksymän tavoitteen kannalta ilmaston lämpenemisen pysäyttämiseksi kahteen asteeseen ovat mukana (YmVL 22/2005 vp).

Lausunto

Lausuntonaan ympäristövaliokunta ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy asiassa lausunnosta ilmenevin painotuksin valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 29 päivänä syyskuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Pentti Tiusanen /vas	Jouko Laxell /kok
vpj.	Heidi Hautala /vihr	Heikki A. Ollila /kok
jäs.	Christina Gestrin /r	Säde Tahvanainen /sd
	Susanna Haapoja /kesk	Satu Taiveaho /sd
	Rakel Hiltunen /sd	Unto Valpas /vas
	Antti Kaikkonen /kesk	Pia Viitanen /sd
	Inkeri Kerola /kesk	vjäs. Oras Tynkkynen /vihr.
	Kari Kärkkäinen /kd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos.